

Pedagogická fakulta
Univerzita Hradec Králové

Hodnocení bakalářské práce

Posudek vedoucího práce

Jméno autora: Barbora Nováková

Název práce: Úloha dětských domovů v přípravě dětí na nezávislý život

Vedoucí práce: Mgr. Olga Válková Tarasova

Oponent práce: Mgr. Gabriela Caltová Hepnarová, Ph.D.

Téma práce: Bakalářská práce se zabývá specifikou přípravy dětí a později adolescentů na odchod z dětského domova a nezávislý život.

Zaměření práce: První dvě kapitoly nám přenášejí detailní pohled na ústavní péči v ČR s důrazem na rizika, a její dopad na vývoj dítěte. Mezi riziky autorka zmiňuje pojem „psychická deprivace“, která je v současné době velmi aktuálním tématem pro české psychology, a pedagogy. Kromě rizik jsou popsány podmínky přijetí dětí do ústavní péče s ohledem na podmínky rodinné výchovy, či celkové nepříznivé sociální situace.

V 2. a 3. kapitolách autorka věnuje vybraným aspektům výchovy v dětském domově, včetně naplňování potřeb dítěte, a zmiňuje také pojem „resilience“ jako jeden z klíčových faktorů v adaptivních kompetencích jedince. Uvítala bych hlubší analýzu možnosti rozvoje „resilience“ a podpory v přijetí sociální role dítětem v rámci výchovy v dětském domově. Uvedené příklady jsou spíše okrajové.

Ve 4. kapitole teoretické části autorka přináší přehled neziskových organizací, které se významně podílí na podpoře a přípravě adolescentů k samostatnosti. Výběr třech organizací je dostatečně odůvodněn.

Empirické šetření: Výzkumné šetření se sestává z cíle výzkumu, rozdělení na výzkumné otázky, popis metod a průběh sběru dat, včetně vzorku respondentů. Hlavní část je věnovaná analýze, a interpretaci empirických dat. Autorka použila metodu otevřeného kódování, a ke každé výzkumné otázce připisuje několik kategorií, podle kterých jsou zpracované rozhovory respondentů.

Dále následuje diskuse výsledků, kde autorka hodnotí naplněnost výzkumných otázek, a samotné cíle výzkumu. V diskuzi zdůrazňuje aspekty výchovy v dětském domově, důsledný plán přípravy na odchod ze zařízení, a role dalších organizací v pomoci adolescentům k získání klíčových kompetencí v rámci přípravy na nezávislý život.

Využitelnost pro praxi: Téma přípravy adolescentů na odchod z dětského domova (či jiné instituce ústavní péče) včetně výsledku výzkumného šetření považují za přínosné pro praxi pedagogických pracovníků, neziskových organizací a orgánů sociálněprávní ochrany dětí. Vybrané kategorie, popsané autorkou, by mohli dostat větší pozornost ze strany vychovatelů a příslušných orgánů k přípravě k modifikaci strategie individuálního plánu rozvoje dítěte a směřovat k více efektivní přípravě na nezávislý život. Autorka popisuje i osobní motivaci k vybranému výzkumnému záměru.

Rozsah práce: Struktura práce sestává z úvodu, 4 kapitoly v teoretické části, poslední kapitola o výzkumném šetření, závěr, seznam použitých zdrojů a přílohy. Celkem 73 stran.

Práce s odbornými zdroji: V práci je použito 22 literárních zdrojů se zaměřením na ústavní péči, výchovu a psychologii vývoje jedince, 19 elektronických zdrojů se zaměřením na ústavní péči, odkazy na asociace náhradní výchovy, projekty neziskových organizací. Dále jsou také použité 4 legislativní zdroje se zaměřením na

zákony ústavní péče, či sociálněprávní ochranu dětí. Použití odborných zdrojů je adekvátní.

Jazyková, formální a stylistická úroveň práce: Celkem bez výtek. Jedno doporučení k vyjádření pohledu autorky na výchovu a ústavní péči by mohlo být více nestranné v akademické práci.

Cíl práce: Cíl práce, která by měla popsat specifiku přípravy ze strany dětských domovů na nezávislý život považuji za splněnou v teoretické a empirické části práce. Autorka prokázala významnou úroveň samostatnosti v přípravě BP. Klíčové body konzultovala předem, a s časovým předstihem, což jí pomohlo kvalitně zpracovat empirická data, a provést hlubší analýzu vybraného tématu.

Konkrétní náměty, připomínky nebo otázky vyžadující doplnění u obhajoby:

1. Ráda bych se zeptala autorky na odůvodnění výběru klíčových aspektů výchovy u dětí od 3 do 15 let v dětském domově pro účel této práce. Jaké další relevantní aspekty výchovy by se daly jmenovat vzhledem k přípravě na nezávislý život?
2. Zajímalo by mě, jestli autorka může pojmenovat nějaký aspekt ve výchově a přípravě na nezávislý život, který je nejvíce zanedbaný ze strany vychovatelů z nějakého důvodu?
3. Ve své motivaci autorka uvádí, že by ráda pracovala na pozici vychovatelky v dětském domově. Zajímalo by mě, jestli práce na vybraném tématu ji nadále motivuje k plánovanému cíli, či jestli autorka přehodnotila svůj názor na pracovní pozici?

Navrhované hodnocení: A

Datum: 30.4.2021

Podpis vedoucí práce